

Aan de leden van de gemeenteraad

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 12 september 2023
Zaaknummer : 1203227
Behandeld door : College van B&W
Onderwerp : Raadsbrief Verbeterplan JBJR NW4 & GI3
Verzonden :
Bijlage(n) : Verbeterplan JBJR NW4 & GI3 (2022)

Geachte heer, mevrouw,

De missie van Noord-Holland is om kwetsbare kinderen, jongeren en gezinnen in de jeugdbeschermingsketen de best mogelijke zorg en ondersteuning te bieden. Met goede samenwerking tussen alle betrokken partijen moet het hoge aantal jongeren in Noord-Holland dat wacht op passende hulp, dalen. Dit staat in het inspectierapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' uit 2019. U bent in juni 2023 geïnformeerd over het beëindigen van het Interbestuurlijk Toezicht (hierna: IBT) nadat het Verbeterplan Jeugdbescherming en Jeugdreclassering NW4 & GI3 (2022) (hierna: het verbeterplan) is opgesteld.

Als onderdeel van het verbeterplan is de samenwerking tussen gemeenten en de Gecertificeerde Instellingen (hierna: GI's) verbeterd. GI3 is de samenwerking van de organisaties in Noord-Holland die jeugdbescherming en jeugdreclassering bieden, te weten de Jeugd en Gezinsbeschermers (DJGB), het Leger des Heils JB&R (LJ&R) en de William Schrikker Stichting JBJR (WSS JB&JR). NW4 is de samenwerking tussen de regio's Kop van Noord-Holland, IJmond, Noord- en Zuid-Kennemerland. De verbeterde samenwerking heeft positieve resultaten opgeleverd.

Een belangrijke mijlpaal is dat er vanaf 24 januari 2023 geen intensief toezicht meer is door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid. In deze brief leest u wat er is gedaan om te zorgen dat kwetsbare kinderen in de jeugdbescherming en jeugdreclassering tijdige en passende zorg krijgen. Eerst wordt de context toegelicht, gevolgd door een uiteenzetting van de huidige relatie met de rijksoverheid. Tot slot worden de acties beschreven die vanaf 2021 zijn ondernomen.

Context: hervorming jeugdzorg is noodzakelijk

In gemeente Bloemendaal ontvangen op dit moment 16 jeugdigen bescherming en ondersteuning vanuit de jeugdbeschermingsketen. Onder andere voor deze jongeren moet het jeugdzorgstelsel hervormd worden. Verschillende rapporten en studies laten ernstige knelpunten zien. De basisvoorzieningen voor jongeren en hun gezinnen zijn niet overal op orde (zoals huisvesting, inkomen, passend onderwijs en geestelijke gezondheidszorgproblemen van ouders). Vaak krijgen jongeren en gezinnen de hulp die ze nodig hebben te laat. Ook is voor kinderen met complexe of gespecialiseerde problemen passende hulp niet voldoende beschikbaar. Professionals besteden veel tijd aan administratieve processen, terwijl ze die tijd liever besteden aan het helpen van jongeren. Bovendien is de definitie van jeugdhulp niet concreet en afgebakend genoeg. Hierdoor stijgt de vraag

en blijven kosten hoog, of nemen kosten zelfs toe. Ook is er een gebrek aan werknemers. Op landelijk niveau wordt gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028). Deze agenda benadrukt dat alle betrokken partijen in de jeugdsector, de politiek – zowel nationaal als lokaal – en de samenleving als geheel, maatregelen moeten nemen om de kwaliteit van de jeugdzorg te verbeteren en het systeem financieel houdbaar te maken.

Belangrijke ontwikkelingen in de relatie met het rijk

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport brachten op 14 februari 2023 alle regio's op de hoogte van het beëindigen van het IBT. Op 13 april was het eerste monitoringsoverleg op beleidsniveau met betrokken ministeries. Het gesprek ging over het aantal mensen dat wacht op gespecialiseerde jeugdhulp en hoe ervoor gezorgd kan worden dat formulieren en werkwijzen beter bij elkaar passen (harmonisatie).

Duidelijk werd dat alle regio's nog steeds veel inspanningen leveren om het aantal wachtenden te verminderen, maar dat er nog altijd sprake blijft van een te groot gat tussen vraag en aanbod. In de regio Noord-Holland en de regio Amsterdam is met de GI's gesproken over het harmoniseren van formulieren en werkwijzen. Er wordt gestreefd naar één landelijk aanmeldingsformulier voor gespecialiseerde jeugdhulp. Het doel hiervan is het verlichten van administratieve lasten.

Maatregelen

Vanaf 2019 zien de inspecties dat GI's niet langer slagen om aan elk kind met een maatregel tijdig een vaste jeugdbeschermer te koppelen, die met het gezin aan de slag gaat om tot een goed plan te komen. Om dit te verbeteren is ingezet op vier deelprojecten. In onderstaand schema ziet u hoe de verschillende onderdelen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen.

Maatregelen	Deelprojecten			
	Echtscheidingen	RET	Zorgmakelaars	Arbeidsvreugde
Verstevigen samenwerken GI's en gemeenten	X	X	X	X
Vereenvoudigen/versnellen van de route naar zorg	X		X	X
Bevorderen van deskundigheid m.b.t. echtscheidingen	X		X	
Verbinden van sociale voorveld met GI3	X		X	
Administratieve lastenverlichting			X	X
Aantrekken en behouden van jeugdbeschermers			X	X
Harmoniseren van processen		X	X	
Signaleren van knelpunten/lacunes in het zorgaanbod	X	X	X	
Wachlijstverkorting	X		X	
Zichtbaarheid van alternatieve vormen van hulp	X	X	X	
Escaleren van vastgelopen complexe zaken (RET)		X		
Administratieve ondersteuning				X

1. Echtscheidingen

Er moet voorkomen worden dat jongeren terecht komen in de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Scheidingsproblematiek kan grote impact hebben op de kinderen in gezinnen en hun ontwikkeling en veiligheid bedreigen. Zo blijkt uit het systeem 'Zicht op Resultaat' van Partners voor Jeugd bijvoorbeeld dat in 82% van de ondertoezichtstellingen (OTS) scheidingsproblematiek speelt. Daarom moeten methoden en kennis vanuit de GI's gedeeld worden met professionals die te maken hebben met complexe echtscheidingen. In elke zorgregio van de NW4-regio's is een persoon die daarin gespecialiseerd is. Tijdens bijeenkomsten delen zij hun ervaringen. Dat helpt professionals om beter om te kunnen gaan met gezinnen in complexe echtscheidingssituaties en om samen passende, preventieve hulp te verkennen. Dit lerend netwerk heeft geleid tot een versterkte positie en een betere samenwerking in de aanpak rondom complexe echtscheidingen. Denk aan deskundigheidstrainingen voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het Sociaal Wijkteam, verzorgd door de GI's en Veilig Thuis. Ook heeft dit geleid tot het gebruik van het Scheidingsplein binnen de NW4-regio's. Scheidingsplein.nl is een informatief platform waar (ex)partners, jongeren/kinderen, betrokkenen en

professionals kunnen zien hoe de hulp in hun gemeente is geregeld. Op dit moment wordt hard gewerkt om dit platform nog breder uit te rollen. Gemeente Bloemendaal is hier nog niet bij aangesloten, maar er wordt momenteel geïnventariseerd wat de mogelijkheden zijn.

2. Verder ontwikkelen van de Regionale Expertteams

Een regionaal expertiseteam (hierna: RET) is een vast team van jeugdzorgexperts per regio. Dit team richt zich op het vinden van oplossingen voor complexe hulpvragen. Jeugdbeschermers kunnen het RET raadplegen en vastgelopen en/of bovengemiddeld complexe casuïstiek inbrengen. De experts denken vervolgens mee in het vinden van een passende oplossing. Zo wordt een gedragen besluit genomen en komt er een oplossing op maat.

In opdracht van de stuurgroep van het Bovenregionaal Netwerk Jeugdhulp Noord-Holland (BORN) is een projectleider aangesteld die de taak heeft om de RET's verder te ontwikkelen en te harmoniseren. Daarnaast wordt onderzocht hoe het gebruik van de RET's door de GI's beter kan. Denk hierbij aan evaluaties van het functioneren van de RET's of uniforme manieren van (administratief) werken, met als doel een efficiëntere en effectievere (samen)werking.

3. Zorgmakelaars

Op 1 februari 2023 zijn twee zorgmakelaars gestart. Zorgmakelaars bieden hulp en ondersteuning in zaken waarbij geen sprake is van complexe problematiek (zoals bij het RET), maar waar om verschillende redenen de benodigde hulpverlening niet tijdig kan starten. De zorgmakelaar heeft een brugfunctie tussen de gemeenten en de GI's. Door te werken aan een betere samenwerking kan er efficiënter gebruik worden gemaakt van het huidige jeugdhulpaanbod en sneller hulp geboden worden. Zorgmakelaars signaleren ook eventuele tekorten in het aanbod en denken mee waar het hulpaanbod dekkender kan.

De zorgmakelaars zijn voor een jaar aangesteld. Er wordt momenteel nagedacht over hoe hun toegevoegde waarde gewaarborgd kan worden. In de eerste fase van hun aanstelling hebben ze een analyse gemaakt van de huidige stand van zaken. Hierin merkte ze op dat het ingekochte aanbod niet voldoende is en dat lange wachttijden ontstaan door gebrekkige samenwerking en verschillende regelingen. De rest van het jaar richten zij zich vooral op het op de agenda krijgen en oplossen van deze knelpunten.

4. Arbeidsvreugde en minder administratieve lasten

Er is een groot personeelstekort in het jeugdzorglandschap door algehele krapte op de arbeidsmarkt, de toenemende vraag naar hulp, en het negatieve imago van werken in de zorg – dat door de media versterkt wordt. Door het personeelstekort is de werkdruk hoog. Jeugdbeschermers ervaren de stijgende werkdruk daarnaast door complexere problematiek en hogere administratieve lasten. Een gevoel van onmacht ontstaat, omdat jeugdbeschermers met de beperkt beschikbare middelen en hulpverlening niet (meer) in staat zijn om een zeer kwetsbare groep cliënten te beschermen. Dit vormt een serieus risico voor de continuïteit en kwaliteit van de jeugdbeschermingsketen. Het doel van dit deelproject was daarom om het personeelstekort en de werkdruk te verminderen. GI's deden daarvoor het volgende:

- Inzetten op functiedifferentiatie. Teamondersteuners en ondersteunende jeugdbeschermers nemen administratieve taken over van de jeugdbeschermer. De jeugdbeschermer kan zich zo richten op zijn/haar kerntaken.
- Gesprekken met onder andere gemeenten voeren over het verder vereenvoudigen van administratieve lasten. Binnen de regio's waar de GI's actief zijn, bestaan veel verschillende formulieren en processen, wat niet efficiënt werkt.

Dankzij deze maatregelen daalden de uitgaven in 2022 ten opzichte van voorgaande jaren. Dit is een landelijke trend. De budgetten voor jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen zijn in

2022 met 7,6% verhoogd (naar het landelijk gemiddelde tarief) door de vier regio's, na luiden van de noodklok. Daarnaast zijn de budgetten verhoogd met bijzondere pupilkosten (een vergoeding voor specifieke kosten die gemaakt worden voor jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel) en de indexering.

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om een landelijk minimum tarief per maatregel vast te stellen. Op dit moment verschillen de tarieven tussen de gemeenten in de regio's. Deze onderzoeken zijn op 1 juli afgerond. Gemeenten, GI's en de overheid voeren momenteel gesprekken over de mogelijke implementatie van een landelijk tarief. Hierover wordt later in 2023 meer bekend. In deze gesprekken worden de gemeenten vertegenwoordigd door de accounthoudende regio's. Voor gemeente Bloemendaal zijn dit Amsterdam en Alkmaar.

Conclusie

De afgelopen jaren hebben gemeenten en GI's gezamenlijk actie ondernomen om de missie en bijbehorende doelstellingen voor de verbeteringen in de jeugdbeschermingsketen te behalen. De samenwerking tussen gemeenten en GI's is sterk verbeterd. Men weet elkaar steeds beter te vinden. Deze verbeterde samenwerking is van groot belang, want geen enkele betrokken partij kan de noodzakelijke en beoogde veranderingen alleen realiseren. Er zijn belangrijke stappen zijn gezet om kwetsbare kinderen de best mogelijke zorg en hulp te bieden. Dit is iets wat benoemd mag worden. Er is nu tijd nodig om de effecten van de ondernomen acties en de verbeterde samenwerking zichtbaar te laten worden.

Echter, we zijn er nog niet. Aansluitend bij de ontwikkelingen rondom de landelijke Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028) blijven de betrokken partijen in de NW4-regio's en de GI3-instellingen en de gemeenten zich met elkaar inzetten voor de transformatie in het jeugdzorglandschap. Het moet beter, zodat jeugdigen en gezinnen de hulp krijgen die ze zo hard nodig hebben.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris